

POSTANOWIENIE

Dnia 18 stycznia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marian Buliński

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 18 stycznia 2017 r.,

sprawy **W.H.**

skazanej : z art. 286 § 1 w zb. z art. 297 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.; art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 w zb. z art. 297 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.; art. 270 § 1 i § 3 k.k.

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w [...]

z dnia 23 maja 2016 r., sygn. akt XIII Ka .../16

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w [...]

z dnia 3 listopada 2015 r., sygn. akt II K .../13.

1. oddała kasację obrońcy skazanej W.H. jako oczywiście bezzasadną;

2. obciąży skazaną W. H. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w [...] wyrokiem z dnia 3 listopada 2015 r. skazał W. H. za to, że:

1. w dniu 11 lutego 2010 r. w [...] działając wspólnie i w porozumieniu z inną ustaloną osobą, co do której sprawę wyłączono do odrębnego postępowania; w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadzili Kredyt Bank S.A. w Warszawie do niekorzystnego rozporządzeniem mieniem w kwocie 20 000 zł poprzez udzielenie kredytu osobie nie posiadającej zdolności kredytowej, wprowadzając

bank w błąd co do osoby kredytobiorcy i co do zamiaru spłaty kredytu, w ten sposób, że poleciła J.P. złożenie w pokrzywdzonym banku wniosku o uzyskanie kredytu w podanej kwocie wraz z podrobionym przez siebie zaświadczeniem o zatrudnieniu i zarobkach J.P. w Sklepie Wielobranżowym „M.” w D. – tj. czyn z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 297 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.;

– w dniu 5 marca 2010 r. w R. działając wspólnie i w porozumieniu z W.Z. oraz innymi nieustalonymi osobami w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadzili Kredyt Bank S. A. w Warszawie do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 20 000 zł poprzez udzielenie kredytu osobie nie posiadającej zdolności kredytowej, wprowadzając bank w błąd co do osoby kredytobiorcy i co do zamiaru spłaty kredytu, w ten sposób, że poleciła W.Z. złożenie w pokrzywdzonym banku wniosku o uzyskanie kredytu, wraz z dostarczonymi przez nią podrobionym przez siebie zaświadczeniem o zatrudnieniu i dochodach W.Z. w Sklepie Wielobranżowym „M.” – tj. czyn z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 297 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.;

– w dniu 9 marca 2010 r. w [...] działając wspólnie i w porozumieniu z U. P. w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadzili Kredyt Bank S.A. w Warszawie do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 20 000 zł poprzez udzielenie kredytu osobie nie posiadającej zdolności kredytowej, wprowadzając bank w błąd co do osoby kredytobiorcy i co do zamiaru spłaty kredytu, w ten sposób, że poleciła U. P. złożenie w pokrzywdzonym banku wniosku o uzyskanie kredytu w podanej kwocie wraz z podrobionym przez nieustaloną osobę zaświadczeniem o zatrudnieniu i zarobkach U. P. w Centrum Kształcenia w [...] – tj. czyn z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 297 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.;

– w dniu 27 kwietnia 2010 r. w [...] działając wspólnie i w porozumieniu z inną ustaloną osobą, co do której sprawę wyłączono do odrębnego postępowania, oraz J.S. i K.Ł., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej usiłowali doprowadzić Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo Kredytową do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 40 000 zł poprzez udzielenie pożyczki osobie nie posiadającej zdolności kredytowej, wprowadzając w/w instytucję w błąd co do osoby pożyczkobiorcy oraz co do zdolności finansowej poręczyciela, a także co do

zamiaru spłaty pożyczki, w ten sposób, że poleciła złożenie w powyższej instytucji J.P. wniosku o uzyskanie pożyczki w podanej kwocie, wraz z dostarczonymi przez nią a podrobionym na jej prośbę przez K.Ł. dokumentem w postaci zaświadczenia o zatrudnieniu i dochodach kredytobiorcy J.P. Centrum Kształcenia w [...] oraz podrobionym przez nią i K.Ł. zaświadczeniem o zatrudnieniu i dochodach poręczyciela J.S. w sklepie wielobranżowym „M.” w D., przy czym zamierzonego celu nie osiągnęli z uwagi na odmowę przyznania kredytu – tj. czyn z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 297 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.;

– w dniu 8 czerwca 2010 r. w [...] działając wspólnie i w porozumieniu z W.Z. w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadzili PKO BP S.A. w Warszawie do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 50 000 zł poprzez udzielenie kredytu osobie nie posiadającej zdolności kredytowej, wprowadzając bank w błąd co do osoby kredytobiorcy i co do zamiaru spłaty kredytu, w ten sposób, że poleciła W.Z. złożenie w pokrzywdzonym banku wniosku o uzyskanie kredytu w podanej kwocie wraz z dostarczonym mu a podrobionym przez siebie zaświadczeniem o zatrudnieniu i zarobkach W.Z. w Centrum Kształcenia w [...] – tj. czyn z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 297 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

– w dniu 22 czerwca 2010 r. w [...] działając wspólnie i w porozumieniu z J.S. i K.Ł. w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadzili Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo Kredytową „R.” w [...] do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 10 000 zł poprzez udzielenie pożyczki osobie nie posiadającej zdolności kredytowej, wprowadzając w/w instytucję w błąd co do osoby pożyczkobiorcy i co do zamiaru spłaty pożyczki, w ten sposób, że poleciła J.S. złożenie w pokrzywdzonej instytucji wniosku o uzyskanie pożyczki w podanej kwocie wraz z dostarczonym przez nią a podrobionym na jej prośbę przez K.Ł. dokumentem w postaci zaświadczenia o zatrudnieniu i dochodach J.S. w Centrum Kształcenia w [...] oraz podrobionym przez siebie potwierdzeniem zameldowania J.S. na pobyt czasowy – tj. czyn z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 297 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.;

– w dniu 4 sierpnia 2010 r. w [...] działając wspólnie i w porozumieniu z inną ustaloną osobą, co do której sprawę wyłączono do odrębnego postępowania i K. Ł.

w celu osiągnięcia korzyści majątkowej usiłowali doprowadzić Eurobank S.A. we Wrocławiu do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 6 000 zł poprzez udzielenie kredytu osobie nie posiadającej zdolności kredytowej, wprowadzając bank w błąd co do osoby kredytobiorcy i co do zamiaru spłaty kredytu, w ten sposób, że zleciła J.P. złożenie w powyższym banku wniosku o uzyskanie kredytu, wraz z dostarczonym przez nią a podrobionym na jej prośbę przez K.Ł. dokumentem w postaci zaświadczenia o zatrudnieniu i zarobkach kredytobiorcy J.P. w Centrum Kształcenia w [...], przy czym zamierzonego celu nie osiągnęli z uwagi na odmowę przyznania kredytu – tj. czyn z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 297 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.; a uznając, iż wymienione czyny stanowią ciąg przestępstw, przy zastosowaniu art. 91 § 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk, na podstawie art. 286 § 1 kk w zw. z art. 33 § 1, 2 i 3 kk w zw. z art. 4 § 1 kk Sąd Rejonowy w [...] wymierzył jej karę 3 lat pozbawienia wolności i karę grzywny w wymiarze 250 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 20 złotych.

2. popełniła czyn zarzucany jej w punkcie 9 aktu oskarżenia, z tym ustaleniem, iż czynu tego dopuściła się nie później niż 4 sierpnia 2010 r. oraz czyniła przygotowania do podrobienia wskazanych dokumentów w celu użycia ich za autentyczne – tj. czyn z art. 270 § 1 i § 3 k.k. – i za to, na podstawie art. 270 § 3 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. – wymierzył jej karę 4 miesięcy pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k., art. 91 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wymierzył W. H. karę łączną w wysokości 3 lat pozbawienia wolności, nakładając na nią, na podstawie art. 46 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k., obowiązek naprawienia szkody w całości, poprzez zapłatę wspólnie z oskarżonym J.S. kwoty 10 000 złotych na rzecz Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo - Kredytowej „R.” w [...]. Na podstawie art. 63 § 1 k.k. Sąd zaliczył oskarżonej W. H. na poczet orzeczonej kary okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie w dniu 4 sierpnia 2010 r. Na podstawie art. 44 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzekł ponadto przepadek dowodu rzeczowego w postaci laptopa marki Acer Aspire 5720.

Powyższy wyrok zaskarżył, w części dotyczącej W.H., jej obrońca, stawiając mu następujące zarzuty:

1. naruszenie przepisu postępowania, tj. art. 424 § 1 pkt 2 k.p.k., na skutek którego to naruszenia istnieje istotna rozbieżność pomiędzy treścią wyroku a jego uzasadnieniem, albowiem z jednej strony, w opisach przestępstw składających się na ciąg (pkt I tirety 1-7), ustalił Sąd, Rejonowy, że oskarżona miała się ich dopuścić „wspólnie i w porozumieniu” z innymi osobami, a następnie w opisach sąd wskazał, iż oskarżona dopuściła się ich w ten sposób, że polecała określonym osobom określone zachowania, aby w kwalifikacji prawnej tych przestępstw przyjąć „jedynie” sprawstwo pojedyncze oskarżonej (tj. z pominięciem art. 18 § 1 k.k.), a w uzasadnieniu wskazać, że jej zachowanie należy ocenić jako sprawstwo kierownicze (str. 20 uzasadnienia), która to kierownicza rola wpłynęła również na wymiar kary (str. 23 uzasadnienia), w konsekwencji czego, zupełnie nie wiadomo, w jakiej formie – zdaniem Sądu Rejonowego – oskarżona miała popełnić poszczególne, zarzucane jej przestępstwa, przez co naruszenie to miało wpływ na treść orzeczenia;

2. naruszenie art. 5 § 2 k.p.k., poprzez błędną ocenę materiału dowodowego, w szczególności zeznań [...], na podstawie których to dowodów, ustalił sąd winę oskarżonej, przez co naruszenie to miało wpływ na treść orzeczenia;

3. błąd w ustaleniach faktycznych, iż działanie oskarżonej wyczerpało znamiona czynu z art. 286 § 1 k.k., które to naruszenie miało wpływ na treść orzeczenia, albowiem po pierwsze: sąd w uzasadnieniu wyroku ustaleń dotyczących bytu tego przestępstwa w ogóle nie poczynił i po drugie: przyjęcie sprawstwa tego czynu sprzeczne jest z materiałem dowodowym zebrany w sprawie, w szczególności zeznaniami świadków oraz informacjami z instytucji kredytowych o tym, że zobowiązania były spłacane;

4. błąd w ustaleniach faktycznych odnośnie czynów ujętych w pkt. I tirecie 2 i 3 wyroku, w zakresie kwalifikacji z art. 270 § 1 k.k., poprzez ustalenie, że istnieje możliwość przypisania ich sprawstwa oskarżonej, podczas gdy: w zakresie czynu z pkt. I tiret 2 wniosek taki jest sprzeczny ze sporządzoną w niniejszej sprawie opinią biegłego z zakresu badania pisma ręcznego, a w zakresie czynu z pkt. I tiret 3 - w ogóle nie ustalono osoby, która podrobiła zaświadczenie o zatrudnieniu i zarobkach U.P. w Centrum Kształcenia w [...], przez co naruszenie to miało wpływ na treść orzeczenia;

5. rażąco niewspółmierność wymierzonej kary pozbawienia wolności;

i wnosząc o zmianę wyroku w zaskarżonej części poprzez zmianę opisu i kwalifikacji prawnej czynów ujętych w pkt. I w tiretach: 1, 4, 5, 6 i 7 wyroku i ustalenie, że oskarżona dopuściła się przestępstwa z art. 270 § k.k. i wymierzenie jej za te czyny kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania oraz uniewinnienie oskarżonej od popełnienia czynów ujętych w tiretach 2 i 3 w zakresie kwalifikacji z art. 270 § 1 k.k. oraz uniewinnienie jej od popełnienia czynów kwalifikowanych w pkt. I tirety 1-7 z art. 286 § 1 k.k. i 297 § 1 k.k. oraz od czynu ujętego w pkt. II wyroku; ewentualnie, o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tejże części - do ponownego rozpoznania przez Sąd Rejonowy w [...].

Sąd Okręgowy [...], po rozpoznaniu apelacji obrońcy, wyrokiem z dnia 23 maja 2016 r. utrzymał w mocy zaskarżony wyrok Sądu I instancji.

Orzeczenie Sądu odwoławczego zaskarżył obrońca skazanej, w części dotyczącej W.H., zarzucając mu:

1. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 424 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 437 § 1 k.p.k., na skutek którego to naruszenia, w dalszym ciągu, istnieje istotna rozbieżność pomiędzy treścią wyroku a jego uzasadnieniem, albowiem z jednej strony, w opisach przestępstw składających się na ciąg (pkt I tirety 1- 7), ustalił Sąd Rejonowy, że oskarżona miała się ich dopuścić „wspólnie i w porozumieniu” z innymi osobami, następnie w opisach sąd *meriti* wskazał, iż oskarżona dopuściła się ich w ten sposób, że polecała określonym osobom określone zachowania, aby w kwalifikacji prawnej tych przestępstw przyjąć „jedynie” sprawstwo pojedyncze oskarżonej (tj. z pominięciem art. 18 § 1 k.k.), a w uzasadnieniu wskazać, że jej zachowanie należy ocenić jako sprawstwo kierownicze (str. 20 uzasadnienia), która to kierownicza rola wpłynęła również na wymiar kary (str. 23 uzasadnienia), w konsekwencji czego, zupełnie nie wiadomo, w jakiej formie – zdaniem Sądu Rejonowego – oskarżona miała popełnić poszczególne, zarzucane jej przestępstwa, przez co naruszenie to miało wpływ na treść orzeczenia, które to uchybienie bezkrytycznie zaakceptował Sąd Okręgowy, tracąc z pola widzenia, że braki w zakresie elementów składowych uzasadnienia mogą prowadzić do wniosku, że sąd pierwszej instancji nieprawidłowo wydał wyrok,

a nie dopuścił się jedynie czynienia „niefortunnych” lub „nieprecyzyjnych” sformułowań, jak ocenił to Sąd Okręgowy;

2. naruszenie przepisu prawa materialnego, tj. art. 286 § 1 k.k., poprzez jego niewłaściwe zastosowanie w niniejszej sprawie, w sytuacji, gdy na podstawie całokształtu materiału dowodowego w niej zebranego, nie sposób ustalić, że skazanej towarzyszył zamiar bezpośredni kierunkowy popełnienia tego czynu, który to zamiar został domniemany przez Sąd Okręgowy, zwłaszcza jeżeli uwzględni się, że sąd *meriti*, w uzasadnieniu swojego wyroku ustaleń dotyczących bytu tego przestępstwa oraz jego zamiaru w ogóle nie poczynił;

3. naruszenie przepisu prawa materialnego, tj. art. 270 § 1 k.k., poprzez jego niewłaściwe zastosowanie w zakresie czynu z pkt. I tiret 3 wyroku Sądu Rejonowego, w sytuacji, gdy w ogóle nie ustalono osoby, która podrobiła zaświadczenie o zatrudnieniu i zarobkach U.P. w Centrum Kształcenia w [...], a znamię „posłużenia się” tym dokumentem, zawarte jest już w art. 297 § 1 k.k., w zbiegu z którym zakwalifikowano art. 270 § 1 k.k. i to nawet przy założeniu, że dodatkowym czynem pozostającym w zbiegu z tymi dwoma przepisami miał być czyn kwalifikowany z art. 286 § 1 k.k.;

i wnosząc o uchylenie powyższego wyroku w zaskarżonej części oraz uchylenie poprzedzającego go wyroku Sądu Rejonowego w [...] z dnia 03 listopada 2015 roku wydanego w sprawie o sygnaturze akt II K .../13 w części dotyczącej W.H., tj. w pkt.: I - w całości, II - w całości, III - w całości, IV - w części dotyczącej tej skazanej, V - w całości, VI - w całości i przekazanie sprawy w tejże części do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w [...].

Prokurator Prokuratury Rejonowej w odpowiedzi na złożoną kasację wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest bezzasadna w stopniu oczywistym, ponieważ żaden z podniesionych przez skarżącego argumentów nie zasługuje na uwzględnienie.

Zarzut naruszenia art. 424 § 1 pkt 2 k.p.k. stanowi niemal dosłowne powielenie argumentu ze skargi apelacyjnej. Sąd II instancji dokonał kontroli wyroku Sądu *meriti* pod kątem wewnętrznej spójności – nie znajdując powodów do uznania za go wewnętrznie sprzeczny, o ile środek odwoławczy ma być rozpoznany

na korzyść oskarżonej. Niedostateczne konsekwentne posługiwanie się przez Sąd Rejonowy w [...] znamionami czasownikowymi, opisującymi czyn skazanej, słusznie ocenił jako językową niezręczność a nie okoliczność świadcząca o wadliwości procesu wyrokowania. Wprawdzie rolą uzasadnienia jest odtworzenie toku rozumowania Sądu, niemniej, jak zwraca uwagę Sąd Apelacyjny, *znaczenie uzasadnienia wyroku, które stanowi całość z dyspozytywną częścią orzeczenia, nie może poddawać w wątpliwość tezy, iż o trafności rozstrzygnięcia nie decyduje uzasadnienie, lecz materiał dowodowy stanowiący jego podstawę. Uzasadnienie w ramach kontroli odwoławczej stanowi jedynie punkt wyjścia do zbadania zasadności rozstrzygnięcia i jest oczywiste, że tak jak będąc formalnie nienaganne, nie może przesłaniać wad wyroku nie znajdujących podstaw w materiale dowodowym, tak też wadliwe uzasadnienie nie może przesądzać niezbędności korekty dyspozytywnej części orzeczenia. Nawet w razie występowania sprzeczności między wyrokiem a jego uzasadnieniem decydujące znaczenie ma stanowisko sądu wyrażone w wyroku.* Jak nadmienił Sąd Odwoławczy w skarżonym orzeczeniu (s. 14 uzasadnienia skarżonego wyroku), jedyną rzeczywistą rozbieżność między opisem czynu w treści wyroku i fragmentem uzasadnienia, dotyczącą formy sprawstwa (s. 20 uzasadnienia wyroku Sądu I instancji), można by rozstrzygnąć tylko na niekorzyść W.H. – przypisując jej sprawstwo kierownicze – co jest niedopuszczalne z uwagi na kierunek skargi. Stanowisko to zasługuje na aprobatę, również w świetle analizy treści uzasadnienia wyroku Sądu I instancji, co czyni zarzut kasacyjny nieskutecznym.

Zarzut naruszenia prawa materialnego w postaci art. 286 § 1 k.k. odnosi się do wyroku Sądu *a quo* i był już rozpatrywany w postępowaniu apelacyjnym. Należy w tym miejscu przypomnieć, że kasacja jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, a *postępowanie kasacyjne nie jest postępowaniem, które miałoby ponawiać kontrolę odwoławczą* (post. SN z dnia 4 stycznia 2017 r., sygn. III KK 356/16). Nie jest prawdą, jak twierdzi skarżący, iż Sąd Okręgowy w ogóle nie poczynił ustaleń na tę okoliczność (s. 14 - 15 uzasadnienia skarżonego wyroku) – co uzasadniałoby kontrolę kasacyjną skarżonego orzeczenia w tym zakresie. Sąd II instancji, w trakcie kontroli orzeczenia merytorycznego, zbadał kwestię poprawności kwalifikacji

prawnej, zastosowanej względem czynów W.H., nie znajdując podstaw do jej kwestionowania i rozstrzygnięcie to należy ocenić jako prawidłowe.

Trzeci z zarzutów skargi kasacyjnej – dotyczący przyjęcia nieprawidłowej kwalifikacji prawnej – również stanowi częściowe powtórzenie zarzutu rozpatrywanego już przez sąd odwoławczy. Sąd *a quem* słusznie podkreślił, że zakwalifikowanie czynów przypisanych oskarżonej w pkt. I tiret 3 wyroku Sądu Rejonowego z art. 270 § 1 k.k., mimo nieustalenia na podstawie opinii biegłego sprawcy podrobienia dokumentu, jest właściwe, ponieważ dla wypełnienia znamion tego przestępstwa wystarczy to, iż sprawca się takim dokumentem posłuży – co zostało ustalone w sposób nie budzący wątpliwości. Natomiast zastosowanie w niniejszej sprawie kumulatywnej kwalifikacji czynu w postaci art. 297 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zb. z art. 286 § 1 k.k. w realiach niniejszej sprawy należy uznać za konieczne dla pełnego opisu czynu popełnionego przez oskarżoną i dlatego ocenić jako prawidłowe. Tylko przyjęty zbieg przepisów bowiem odpowiada działaniu skazanej, nawet jeśli w orzecznictwie i literaturze przyjmuje się, że w niektórych okolicznościach znamiona przestępstwa z art. 270 § 1 k.k. zawierają się w znamionach przestępstwa z art. 297 § 1 k.k.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

kc